

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים מסיגעט זצוק"ל בעל ה'ייטב לב' בנו של הרבי הקדוש רבי אלעזר ניסן מדוהביטש זצוק"ל ונכדו של הרבי הקדוש בעל הישמח משה זצוק"ל נסתלק ו' אלול (תרמ"ג)

פעם אחת פרצה מגיפה קשה בגלילות העיר סיגעט. אנשי העיר פחדו מאוד מהחולי ששרר בעיר, ורבים חללים הפילה רחמנא ליצלן. בהושענא רבא היה מנהגו של רבינו בעל הייטב לב מסיגעט זצוק"ל לדרוש דרשת התעוררות שעה ארוכה. בשנה זו כשרדו רבינו בהושענא רבא, דיבר בהתעוררות רבה לרגל המצב הקשה השורר בעיר. בתוך דבריו אמר דברים מפליאים ביותר: "הושענא נפש מבהלה", מי שמפחד שנדבק מהמחלה, יבוא להסתכל בצורת פני ויצלל".

כמובן שמהר מאד נתפרסם דבריו הקדושים בכל הגליל, עד שאפילו הכתבי עת הדפיסו תמונת צורת קדשו של רבינו בעיתונים, ופירסמו דבר הבטחתו של רבינו, שכל מי שיתחיל בצורת קדשו יצלל מהמגיפה. מאות אנשים התחילו להגיע לרבינו, להתבונן ולראות בדמות דיוקנו, כדי להיצלל מהמגיפה. אך רבינו עצמו לא זכר כלל דבר קדשו שאמר ברוב דביקות והתעוררות בדרשת הושענא רבא, וכאשר ראה שכל עת ובכל שעה באים אנשים בהמוניהם להתבונן בצורת פניו, היה תמה מאד, מה זה ועל מה זה.

וישאל רבינו לאחד, מדוע אין אתה מסיר עיניך מצורת פני, השיב הלה בתמיהה, הלא כך אמר רבינו מפורש בהושענא רבא, שהוא סגולה והבטחה להיצלל בכך מן המגיפה. השיב לו רבינו, תאמין לי שאינני זוכר כלל שאמרתי כך, אבל מאחר שכבר אמרתי, אכן כך יהיה. ואמר בלשון קדשו, 'נָאֵר בְּלִיבְטָ נָאֵר, פְּקָח בְּלִיבְטָ מְקָח' - טיפש נשאר טיפש, והמקח נשאר מקח. ואכן המון אנשים רבים ניצלו מן המגיפה בזכות הסתכלותם בצורת קדשו של רבינו.

*

פעם אחת הגיע חתן אחד לרבינו ורצה להיכנס בקודש פנימה, זה היה ביום שישו בפרשת ויקרא, ושמע החתן איך שרבינו התחיל זה עתה להעביר את הסדרה שנים מקרא ואחד תרגום, ונעמד שם לחכות עד שרבינו יגמור להעביר את הסדרה ואז יכנס אצלו.

והיה כאשר שמע איך שרבינו אומר הפסוק (ויקרא א, ג) 'הקרב והכרעים ירחץ במים', נכנס בקרבו התעוררות גדולה מאוד לתשובה, והתייפח בבכי רב מאוד, ורבינו חזר ואמר עוד פעם ועוד פעם 'הקרב והכרעים ירחץ במים', כשהחתן מתעורר יותר ויותר ובוכה מאין הפוגות. עד שהרבנית ע"ה התחננה אצל רבינו שימשיך להעביר את הסדרה, כי איננה מסוגלת לראות הבכיה של החתן, ואז אמר המשיך רבינו להעביר את הסדרה. וסיפר החתן, שהוא הרגיש בעת שרבינו אמר 'הקרב והכרעים ירחץ במים', כאילו רבינו עומד ורוחץ ומנקה ומטהר את נשמתו, ולכן הוא מרגיש התעוררות תשובה עד לעומק נשמתו.

זכות נפלאה ליום הדין - סיום מסכתא שלימה תוך ימים ספורים

מה שלוקח לאחרים כמה שעות לקח לרבינו ששה שבועות רצופים

השבוע אנחנו זוכים בסייעתא דשמיא, לגמור מסכת עבודה זרה, ולהתחיל מסכת הוריות בסדר הדף היומי. במסכת הוריות יש י"ג דפים בלבד, מדף ב' עד דף י"ד, והיא המסכתא הקטנה ביותר שבכל הש"ס. אמנם למרות קטנותה בכמות, היא גדולה מאד באיכות, הרבה ענינים קשים של סדר 'קדשים' מבוארים במסכתא זו, עד שגדולי עולם בדורות הקודמים היו מגדירים מסכתא זו כ'מת מצוה', כי הלומדים בעין מזניחים בדרך כלל מסכתא זו, מחמת הענינים הקשים המבוארים בה.

מצד שני, כשמגיע ערב פסח, והבכורים צריכים לערוך סיומים כדי לפדות את תעניתם, מדמך הרבה פעמים שאנשים ששכחו להכין מסכתא עבור הסיום, הם לומדים דוקא את המסכתא שלנו, מסכתא הוריות, מאחר שכאמור היא המסכתא הקטנה ביותר מכל הש"ס, ואפשר להספיק ללמודו תוך יום או שנים.

ובנוסף לזה יש בזה גם ענין מיוחד ללמוד מסכתא זו בתחילת חודש ניסן, כמו שהיה מנהג קדום בפרעשבורג עוד בימי מרן החתם סופר זצוק"ל, שלומדים מופלים היו לומדים מראשית חודש ניסן עד ערב הפסח מסכת הוריות, מפני שיש בו י"ג דפים, כנגד י"ב הנשיאים שהקריבו את קרבנם בי"ב ימים הראשונים של חודש ניסן, וכנגד שבט לוי. ובפרט שבפרק השני של המסכתא, הגמרא דנה בענין חטא ה'נשיא'. ולכן היו מתחילים מראש חודש ניסן בלימוד מסכת הוריות דף ליום, ובי"ג ניסן גמרו את המסכתא, וערכו את הסיום למחרתו בערב פסח, יום תענית בכורים.

מרן פוסק הדור הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, היה גם כן דרכו במשך שנים רבות לערוך סיום מסכתא בערב פסח, למרות שהוא עצמו לא היה בכור, היה דרכו להוציא את כל הבכורים שבבית מדרשו 'תפארת בחורים'.

ידוע שרבינו הרב אלישיב זצוק"ל היה מוסר שיעור כל לילה בבית מדרשו במסכתות הש"ס, במתיקות ונעימות נפלאה עד אין קץ. והיה דרכו שאם במשך השנה סיימו מסכת בלימוד השיעור, היה משאיר את סיום המסכתא לערב פסח. אולם היו שנים שלמדו מסכתות גדולות ולא הזדמן לסיים מסכתא במשך השנה, בשנים כאלו היה גם רבינו נוהג לערוך את הסיום, על המסכתא הקטנה ביותר מכל הש"ס, מסכת הוריות.

אמנם אצל רבינו לא היה מושג כזה, ללמוד מסכתא בתוך כמה שעות רק כדי 'לצאת ידי חובה' ולערוך סיום. כל לימוד מסכתא אצל רבינו, היה עם כל דברי הראשונים והאחרונים, בעין ובהבנה מקיפה ללא פשרות. אכן רבינו בחר במסכת הוריות מפני שהיא המסכתא הקטנה ביותר, אך כמה זמן לקח לרבינו ללמוד מסכתא קטנה זו, ששה שבועות שלמים!

כבר מראש חודש אדר היה רבינו מסתגר בחדרו ולומד בעין מסכת הוריות, עם כל שיטות הראשונים והאחרונים. באותה תקופה היה רבינו מוריד משעות קבלת הקהל, ולא הרשה לאנשים להטריד אותו בשאלות, כי עתה הוא עסוק כל כולו בלימוד מסכת הוריות עבור הסיום בערב פסח. אף פעם לא היה כזה מושג אצל רבינו, ללמוד גמרא בשטחיות, מבלי לברר כל סוגיא בעיון.

הנס והפלא שאירע בעת חיבור הספר 'באר שבע' על מסכת הוריות

סיפור מופלא מסופר על הגאון הגדול רבי יששכר בער איילינבורג זצוק"ל, תלמיד בעל הלבושים והסמ"ע, ורבו של בעל גידולי תרומה, שחיבר ספר מיוחד על מסכת הוריות, "באר שבע", חכה שמרן המהר"ל מפראג כותב בהסכמתו על הספר, "שחידושו ראויין הן ללמוד וללמד בישיבה בכל תפוצות ישראל עד ביאת גואל צדק".

בהקדמה על הספר, כותב המחבר, שבאמת לא עלה על רעיונו כלל וכלל להוציא ספר חידושים, רק היות שמסכת הוריות אינה נלמדת בישיבות, הוא קבע שיעור במסכתא זו בימי 'בין הזמנים' במשך כמה שנים, ותוך כדי הלימוד האיר ה' את עיניו בחידושים נפלאים שלא עלה כלל על דעתו בדרך נס ופלא, והעלה את החידושים על גבי ספר.

ונביא כמה קטעים מתוך לשון ההקדמה: 'עין בעין ראיתי סייעתא דשמיא בכמה פנים שונים, כאשר התחלתי ללמוד עם חברים מקשיבים לקולי מסכת הוריות, ביומי דמפגרי בהו רבנן שקורין בארצנו 'בין הזמנים', בלי שעלה על דעתי ולא על מחשבתי כלל לחבר שום דבר עליה, רק להיות כי גרסה נפשי לתאבה, להשלים מסכתא אחת בין הזמנים, כדי שאוכל לשלם את נדרי אם יגמור ה' בעדי ללמוד כל הש"ס'.

'אגיעתי ומצאתי בחמלת ה' עלי את אשר חיפשתי, וגם הרבה אבנים טובות ומרגליות אשר מעולם לא עלה על דעתי ולא על מחשבתי כלל לחפש אחריהם, וידעתי נאמנה כי 'מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו'. והיה כראותי שנתקיים בי 'כל הבא לטהר מן השמים מסייעין לו', וחפץ ה' בידי הצליח תודה ללק, אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר'. עד כאן לשונו.

בימים הבאים גם אנחנו הולכים לזכות ללמוד מסכת הוריות בסדר הדף היומי, מ' באלול עד כ"ב באלול. גם מי שלא טעם את הטעם המתוק של לימוד הדף היומי, מוזמן כעת לקפוץ על העגלה וללמוד במשך ימים מועטים מסכתא שלימה, ובוודאי זה יהיה עבורו זכות גדול לקראת יום הדין הבא עלינו לטובה, וזכה לכתובה וחתנימה טובה בספרן של צדיקים גמורים, יחד עם כל אחינו בית ישראל, אמן.

במתיקות
ונעימות
נפלאה

דברי התעוררות להעתיר בתפילה על כ"ק מרן האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט שליט"א לרפואה שלימה

קרעו שערי שמים על מצב הבריאות אצל כ"ק מרן האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט שליט"א, איתנו על הקו, המגיד שיעור המפורסם בכל העולם, המגיד משרים שמעורר את כלל ישראל, ומפורסם בגליון השבועי הנפלא שהוא מוציא לאור 'מתיקות הדף היומי', החביב והאהב אצל כל גדולי ישראל שליט"א, הגאון הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א.

שלום וברכה, חודש טוב ושמוח. השי"ת יעזור, שנשמע ונתבשר בשורות טובות ישועות ונחמות, לקיים בנו חכמי ישראל, ספר תורה מהודר שרוי בצער. שמעתי פעם מאדמו"ר הגאון הצדיק רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, ווארט נפלא שחידש על הפסוק בפרשת כי תשא (שמות ל, כג), 'ועתה קח לך בשמים ראש מר דרור, בְּשָׁמִים' הוא אותיות 'בְּשָׁמִים', אם חשקה נפשך לדעת מיהו ראש בְּשָׁמִים ממעל, 'מר דרור', מי שלוקח את המירות של בני ישראל, ושולח את זה 'דרור' לחפשי, זהו הצדיק שהוא 'ראש בְּשָׁמִים'.

יהודים יקרים, אני רוצה לספר לכם סיפור שאינני יודע אם העולם יודע מזה. פעם נכנס יהודי אצל האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט שליט"א לרפואה שלימה, והגיש לרבי קויטל ובכה במר נפשו על אשתו הסובלת מהמחלה הנוראה ה' ישמרנו. האברך סיפר לי, שהרבי שליט"א בכה ביחד איתו בכי תמרורים כמו תינוק בן שלש שנים.

יהודים יקרים, השתדלו והרבו תחינה ובקשה, קרעו שערי שמים על צדיק שמתלהב בקדושת השבת, מתלהב בספירת העומר, מי שראה פעם את הרבי בעת ריקודין של מצוה - מצוה טאָנץ, ראה בחוש שהרבי שליט"א לא נמצא בעלמא הדין ברגעי קודש אלו. צדיק כזה שרוי כעת בצער נורא מאד, עד שהצדיק הנודע פאר הדור מרן רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א הוסיף לו שם לרפואתו, וזהו סימן עבירינו שיש לנו לקרוע שערי שמים לרפואת הרבי שליט"א.

יהודים יקרים, מן השמים מגלגלין זכות לזכאי, היום זה ראש חודש, שלהבת אש, מרן בעל עבודת עבודה מטאהש ז"ע, כותב בשם הרבי הקדוש שר בית הזוהר מרן העטרת צבי מזידיטשוב זצוק"ל, שפירש בפסוק (במדבר כו, מו) 'ושם בת אשר שרח', על פי מה שאמר חז"ל (ברכות ה,). תתק"ג מיני מיתה נבראו בעולם, שנאמר (תהלים סח, כא) למות תוצאות, 'תוצאות' בגימטריא תתק"ג. ואמר הרבי הקדוש העטרת צבי, כי בזה שבני ישראל סועדין סעודת ראש חודש הם מבטלים כל מיני מיתות האלו, שלא ישלטו בעולם.

זהו פירוש הכתוב 'ושם בת אשר', 'ושם' עולה כמנין 'רצון', 'בת אשר' עולה תתק"ג, פירוש, כשמתעורר רצון למעלה להביא חס ושלוש לעולם אחד מתתק"ג מיני חלאים אלו, העצה לזה, 'שרח', נוטריקון 'סעודת ראש חודש', שעל ידי שסועדים סעודת ראש חודש, מבטלים את כולם.

יהודים יקרים, מה מבקשים מאיתנו, רחמנא ליבא בעי, יש לנו עכשיו שתי ימים של ראש חודש, הימים אלו של חודש אלו אנחנו משתדלים להתקרב לבורא עולם, כהנה דרבה לקראת הימים הנוראים הממששים ובאים, ויש לנו לכוון שכל זה יהיה לזכות עבור הרבי שליט"א, לקיים בנו חכמי ישראל.

פעם פירשתי הלשון שאנחנו אומרים שלש פעמים בכל יום בשמונה עשרה, 'רפאנו ה' ונרפא', ויש להבין מהו הכפל הלשון, 'רפאנו ונרפא', למה לא כתוב רק פעם אחת. וחשבתי בדרך אפשר בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, כשצדיק לא עליכם לא בקו הבריאות, אנשים סביב כל העולם עושים פעולות שהרבי יבריא, מתפללים, מתענים, נותנים צדקה, מוחלים אחד לשני, לומדים תורה, מרבים בגמילות חסדים, מנסים לעשות כל מה שאפשר, נמצא שנעשה "יריד" גדול בשמים ממעל מהתפילות על אותו צדיק.

ובזכות יריד התפילות הזאת בשמים, 'ונרפא', לא רק שהצדיק זוכה לרפואה, וחוזר לכוחותיו בבריאות איתנה על התורה ועל העבודה, רק 'ונרפא', הוא גם מקבל על ידי זה הכוח לרפא את אחרים, מאחר שבזכותו התקיימה יריד בשמים ממעל של תפילות ישראל וגמילות חסדים וצדקה ולימוד התורה, שהמון אנשים עשו לזכותו ולרפואתו.

יהודים יקרים, נער הייתי גם זקנתי, אנחנו יהודים מאמינים בני מאמינים, שאפילו כשחבר חדה מונחת על צווארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים (ברכות י). כבר ראינו בחוש בתקופת הקורונה, ולפניה ולאחריה, שאנשים שהרופאים לא נתנו להם שום סיכוי לחיות, אפילו לא אחוז אחד, חזרו לבריאותם והם חיים היום איתנו כאחד האדם בחסדי שמים מרובים, נמצא שהדבר תלוי בכל אחד ואחד מאיתנו, כל אחד יכול לגרום שהרבי יבריא ויהיה לו רפואה שלימה ברמ"ח איברים ושס"ה גידים.

הרבי לא עליכם התמוטט בשבת קודש, כשמגיע שבת קודש רואים איך שהרבי מתלהב בשלהבת אש, כשהוא כל כולו כמו קומקום מים רותחים, רואים איך שהרבי מחובר לשבת קודש. בוודאי שזכות כל הקבלות טובות של כלל ישראל המרבים להתפלל לרפואת הרבי שליט"א, יעמדו לזכותו.

אני יזכיר את שמו המלא של הרבי, לאחר הוספת השם על ידי פאר הדור הצדיק מרן רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, רבינו 'ברוך זיידא אליעזר זאב בן שפרה' לרפואה שלימה. אני נזכר כמה אביו הרבי הקדוש מקרעטשניף, היה מתלהב כל ימיו כשדיבר על הסבא קדישא הרבי הקדוש רבי אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל הי"ד. קשה עלי מאד הדיבור, אני ממש מתחנן בפניכם, תנו לבבכם בדמעות ותפילות לרפואתו השלימה.

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שכבר נוכל להיות איש טוב מבשר טוב, שיהיה כתיבה וחתימה טובה לכולנו, שנה טובה ומבורכת, חודש שמח ובשורות טובות, אמן.

מאוצרות הפרשה

'שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך כו' ושפטו את העם משפט צדק' (יח, יח). דהנה הקדוש ברוך הוא שופט את כנסת ישראל בבוא יום המשפט בגדול רחמי וחסדיו, אך צריכין אתערותא דלתתא לעורר את המדה של רחמנות למעלה. ועל ידי מה נתעורר אותו המדה של חסד, כשאנו למטה מתנהגים בחסד ומלמדים זכות על כל איש מישראל לדון לכף זכות, ואז על ידי זה גם מלמעלה נתעורר אותו המדה, ומלמדין גם עליו וגם על כל זרע ישראל חסדים, ואם כן האדם מעורר בעובדא שלמטה השער העליון, לפתוח שערי חסד להריק ברכה על כל זרע ישראל.

זהו שכתוב **'שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך'**, רצה לומר, שאתה בעצמך תתקן ותכין המשפט של מעלה על ידי **'שעריך'**, והוא השערים שלך שאתה עושה ומעורר במעשיך. וזהו **'ושפטו את העם משפט צדק'**, רצה לומר כל איש ילמד את עצמו להתנהג לשפוט את העם משפט צדק, ללמד צדקה וזכות על כל זרע ישראל, ואז האדם מעורר השער של מעלה, ועל ידי זה יוצא בדין וזכאי במשפט של מעלה, כי במדה שאדם מודד מודדין לו (סוטה ה:). **(קדושת לוי, שופטים)**

שופטים ושוטרים תתן לך וגו' (יח, יח). הנה הפרשה הזאת נקראת **תמיד בחודש אלו**, אשר הוכן העת לכל איש שישבו לבוראו, ונסלח לו מחטאתו אשר חטא כל השנה על ידי חרטתו והרהורי התשובה ובכי ומספד על עוונותיו שעברו ראשו. וכל כך צריך להתמרמר עד שיתגלה מצפוני לבו לפני יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, והוא יעיד עליו, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות תשובה (פ"ב ה"ב).

לכן הזהירה התורה, **שופטים ושוטרים**, כי הם נקראים עיני העדה, וכן יש לאדם להעמיד על עצמו **שופטים**, הם העינים שלו לנוכח ביטו על דרכו ולפסל מעגל נתיב. וכן האזנים ונקבי החוטם והפה, כי שבע חללי דגולתא הם נקראים **שערים** לנפש כנודע, זה **בכל שעריך**, לשפוט את עצמו על כל מעליו.

(עבודת ישראל שופטים)

נקודה למחשבה: